

การพยาบาลสตรีตั้งครรภ์

**NP
RU**

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Nakhon Pathom Rajabhat University

การประเมินภาวะสุขภาพมารดา ทารก
การชักประวัติ คำนวณอายุครรภ์ และการคัดกรอง

Duangporn Pasuwan

- อธิบายการชักประวัติสตรีตั้งครรภ์
- สามารถคำนวณอายุครรภ์วันกำหนดคลอดได้
- อธิบายการคัดกรองความเสี่ยงของสตรีตั้งครรภ์

- » ชักประวัติ
- » การตรวจร่างกาย + การตรวจทางน้ำท้อง
- » Lab : Urine pregnancy test

- สงสัยว่าตั้งครรภ์
  - » Amenorrhea
  - » Urinary frequency
  - » Breast change/breast engorge
  - » Quickening
  - » Morning sickness
  - » Fatigue อ่อนเพลีย

- น่าจะตั้งครรภ์
  - » Goodell's sign
  - » Hegar's sign
  - » Chadwick's sign
  - » Ballottement
  - » Uterine enlargement
  - » Braxton Hicks contraction
  - » Urine pregnancy test positive

- ตั้งครรภ์แน่นอน
  - » FHS positive
  - » Fetal movement
  - » คลำส่วนของทารกในครรภ์ได้ทางหน้าท้อง
  - » Ultrasound พบ sac หรือทารกในครรภ์

- » 1. การซักประวัติทั่วไป และประวัติการตั้งครรภ์ปัจจุบัน
- » 2. การคาดคะเนกำหนดคลอด และคำนวณอายุครรภ์
- » 3. ตรวจร่างกาย และ ตรวจครรภ์
- » 4. Lab
- » 5. การตรวจพิเศษอื่นๆ : U/S, amniocentesis, PV

■ ข้อมูลทั่วไป

- » ชื่อ-สกุล เลขบัตรประชาชน
- » อายุ < 18, >35
- » เชื้อชาติ, ศาสนา
- » ระดับการศึกษา
- » อาชีพ
- » ที่อยู่
- » สถานภาพสมรส

- ประวัติการเจ็บป่วยและการผ่าตัดในอดีต
  - » โรคทางอายุรกรรม : HT,DM,HD,Thyroid,anemia,TB,ไต
  - » ผ่าตัด : ช่องท้อง ต่อมดลูก ขูดมดลูก กระดูกเชิงกราน
- ประวัติการแพ้ยา/อาหาร หรือการใช้ยา/สารเสพติด
  - » สุรา บุหรี่ ยาเสพติด

- ประวัติการเจ็บป่วยของครอบครัว
  - » พ่อ/แม่/ญาติ ฝ่ายสตรีตั้งครรภ์ : DM,HT,
  - » พ่อ/แม่/ญาติทั้งสองฝ่าย : เคยคลอดลูกแฝด, ปัญญาอ่อน, พิการ, โรคเลือด
- ประวัติประจำเดือนที่เคยผิดปกติ
- การคุมกำเนิด
  - » วิธีคุม
  - » หยุดคุม

- ประวัติการตั้งครรภ์ การคลอดที่ผ่านมา
- จำนวนครั้งของการคลอดบุตร/ตั้งครรภ์ :
- อายุครรภ์ที่คลอด/แท้ง : term/preterm
- วิธีการคลอด/แท้ง: NL, C/S, V/E, F/E, spontaneous/criminal abortion
- เพศ

- น้ำหนักทารกแรกคลอด : < 2,500 g, < 4,000 g
- ภาวะแทรกซ้อน : ขณะตั้งครรภ์, คลอด, หลังคลอด
  - » PIH, GDM, HD, twin, molar, ectopic, placenta previa, PPH, ติดเชื้อ
  - » หลังแท้ง : ขูดมดลูก?
- สถานภาพปัจจุบันของบุตร
  - » มีชีวิต
  - » เสียชีวิต

- ประวัติการตั้งครรภ์ปัจจุบัน
  - » LMP
  - » Quickening
  - » lightening
  - » อาการผิดปกติ : แพ้ท้อง PIH

- » วันแรกของประจำเดือนครั้งสุดท้าย
- » ประจำเดือนครั้งสุดท้ายมาเมื่อไร เดือนไหน
- » มากี่วัน
- » ปริมาณเลือดที่ออกเท่ากับที่เคยมาปกติหรือไม่
- » วันแรกที่มีประจำเดือนรอบสุดท้าย วันที่เท่าไร
- » ถ้าจำไม่ได้ ถามย้อนที่ละเดือน

❖ Naegele's rule

LMP + 9 เดือน + 7 วัน (LMP - 3 เดือน + 7 วัน)

ตย. LMP = 5 มิถุนายน 62

25 สิงหาคม 62

12 มีนาคม 63

1 มิถุนายน 63

❖ วันแรกของเต็กตั้ง (Quickening)

» G1 ลูกตั้ง 18-20 wk

EDC = วันที่เต็กตั้ง + 20-22 wk

ตย. G1 ลูกตั้ง 20 กรกฎาคม 63

» G2 ลูกตั้ง 16-18 wk

EDC = วันที่เต็กตั้ง + 22-24 wk

ตย. G2 ลูกตั้ง 10 มิถุนายน 63

20 ก.ค.53 + 20 wk (=140 วัน)

ก.ค. 31-20 = 11

ส.ค. = 31 42

ก.ย. = 30 72

ต.ค. = 31 103

พ.ย. = 30 133

ธ.ค. = 7 7-21 ธันวาคม 63

10 มิ.ย. 53 + 22 wk (=154 วัน)

มิ.ย. 30-10 = 20

ก.ค. = 31 51

ส.ค. = 31 82

ก.ย. = 30 112

ต.ค. = 31 143

พ.ย. = 11 11-25 พ.ย. 63

❖ หา GA จาก LMP

» ตย. 1 LMP = 5 มิถุนายน 63

จงหา EDC และ GA ณ วันที่ 7 กันยายน 63

» ตย. 2 LMP = 25 พฤษภาคม 63

EDC = 3 มีนาคม 64

พ.ค. 31 - 25 = 6

มิ.ย. 30 = 36

ก.ค. 31 = 67

ส.ค. 31 = 98

ก.ย. 7 = 105

 $105/7 = 15 \text{ wk}$

EDC = 12 มีนาคม 64

GA มิ.ย. 30 - 5 = 25

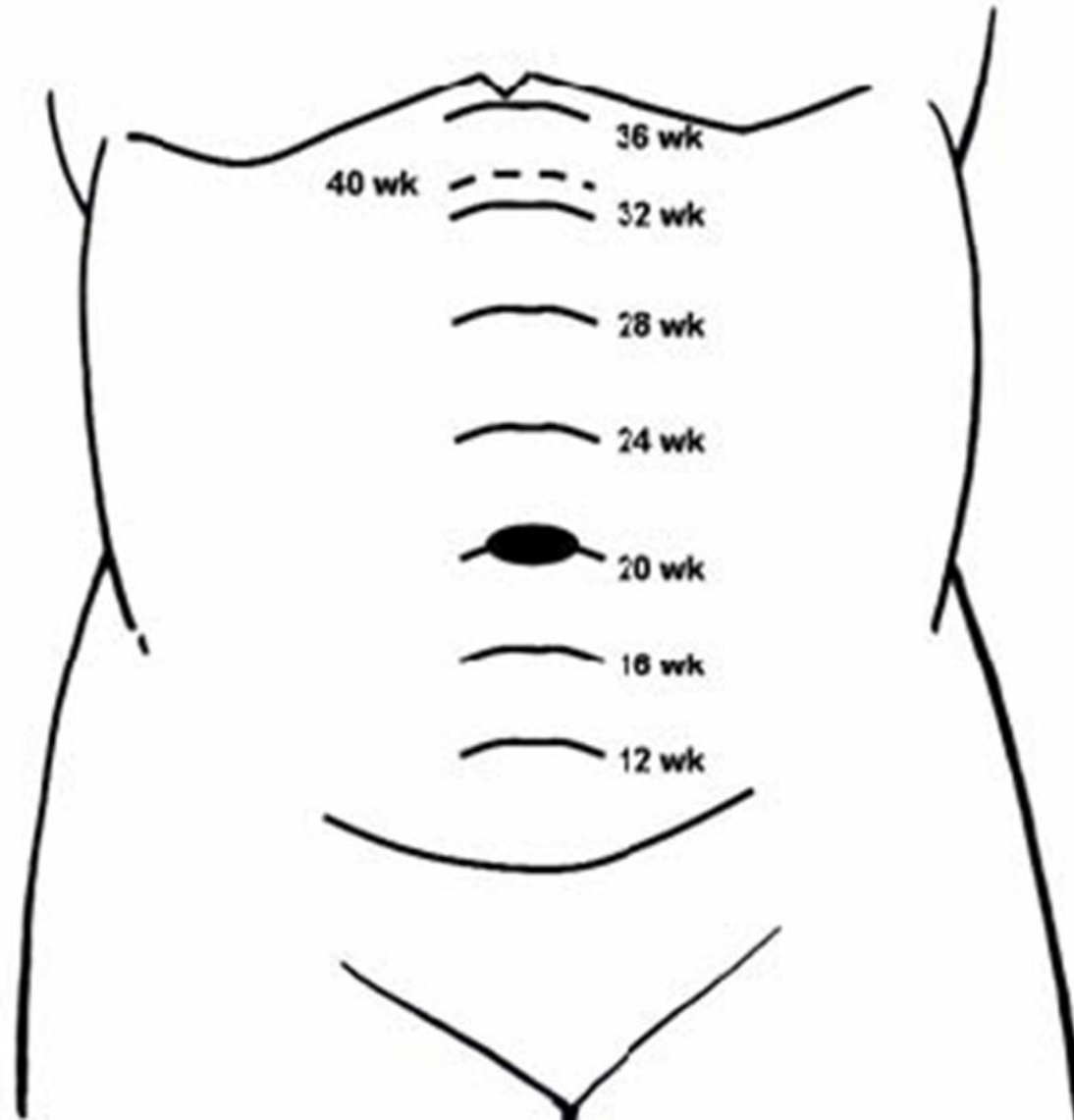
ก.ค. 31 = 56

ส.ค. 31 = 87

ก.ย. 7 = 94

 $94/7 = 13 \text{ wk } 3 \text{ วัน} = 13^{+3} \text{ wk}$

หา GA จากระดับยอดมดลูก

- คะเนอายุครรภ์จากระดับยอดมดลูก โดยวิธีของแมคโดนัลด์
- โดยใช้สายเทปวัดความสูงของระดับยอดมดลูก จากขอบบนของรอบต่อกระดูกหัวหน้าวถึงยอดมดลูก
- $GA (wk) = \text{ความสูงของยอดมดลูก (cm.)} \times 8/7$

» ตย.1 วัดความยาวได้ 28 cm = GA ?

$$\frac{28 \times 8}{7} = 32 \text{ wk}$$

» ตย.2 ถ้า GA 24 wk จะวัดความยาวได้เท่าไร

$$24 \text{ wk} = \frac{\text{cm} \times 8}{7} = \frac{24 \times 7}{8} = 21 \text{ cm}$$

- คะเนอายุครรภ์จากขนาดทารก
- วัดความยาวของทารกในครรภ์ตั้งแต่ศีรษะถึงสันเท้า

อายุ (เดือน)

ความยาว (ซม.)

2

$$2 \times 2 = 4$$

3

$$3 \times 3 = 9$$

4

$$4 \times 4 = 16$$

5

$$5 \times 5 = 20$$

6

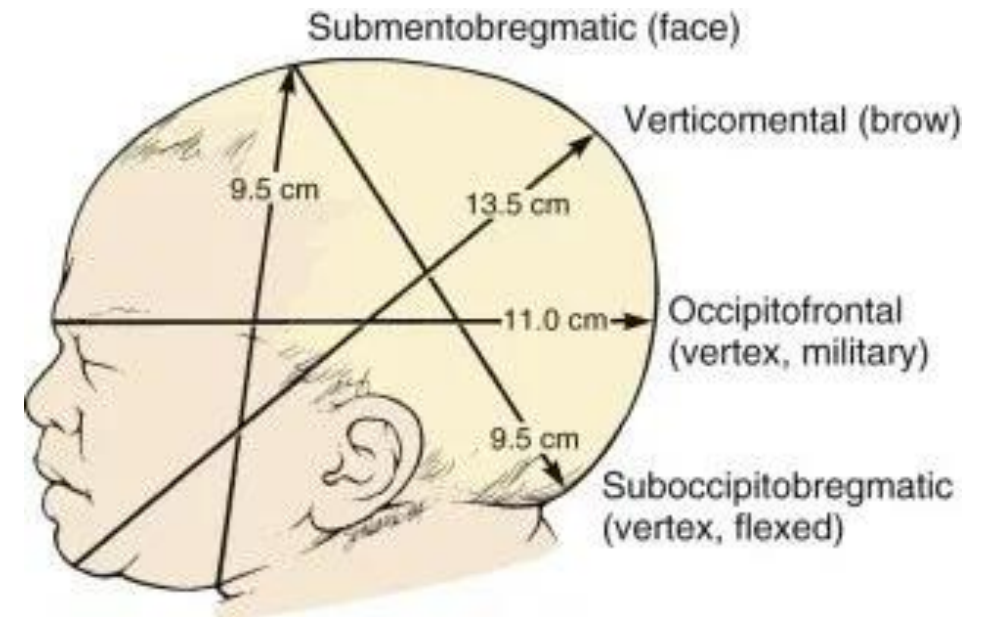
$$6 \times 5 = 30$$

7

$$7 \times 5 = 35 \dots\dots$$

■ SOB (Sub-occipitobregmatic plane)

อายุครรภ์ (เดือน)	SOB (เซนติเมตร)
5	5.0
6	6.0
7	7.0
8	8.0
9	9.0
10	9.5

- ลักษณะทั่วไป น้ำหนัก ส่วนสูง รูปร่าง ท่าเดิน V/S : P, R, BP
- ใบหน้า : chloasma, บวม
- ตา : เยื่อぶตาซีด
- ช่องปาก : ริมฝีปากซีด/แห้ง เหงือกบวม ฟันผุ
- คอ : ต่อมธัยรอยด์โต jugular vein
- ทรวงอก : ฟังเสียงปอด/หัวใจ
- เต้านม : หัวนมสั้น/บอด/บวม
- อวัยวะสืบพันธุ์ (ถาม) : สิ่งคัดหลั่ง ตุ่ม ผื่น แผล
- แขน-ขา : บวม

**NP
RU**

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Nakhon Pathom Rajabhat University

